

Quan la cultura és un dret, no només una competència

Publicat per [Interacció](#) [1] el 30/04/2025 - 11:39 | Última modificació: 04/05/2026 - 09:48

L'Avantprojecte de llei de drets culturals obre la porta a replantejar com entenem les polítiques culturals a Catalunya.

Des de fa dècades, l'autogovern cultural català s'ha construït sobre la base de competències, infraestructures i suports al sector. Però... i si el debat real no fos només qui gestiona la cultura, sinó com es garanteix que tothom hi pugui participar en condicions d'equitat? L'article de Nicolás Barbieri ens convida a mirar les polítiques culturals amb unes altres ulleres: les dels drets culturals. Una mirada que no només qüestiona les lògiques predominants, sinó que planteja si estem preparats per fer un gir de fons.

L'article parteix d'una idea molt clara: la cultura ha estat, històricament, una peça clau per legitimar l'autogovern a Catalunya. Però aquesta legitimació s'ha construït sobretot des d'una doble lògica: per una banda, la connexió amb el sector cultural professionalitzat; per l'altra, el discurs de la normalització cultural lligat a la construcció nacional. Aquest model ha prioritzat els equipaments, les grans institucions i la llengua, sovint per davant d'una mirada més oberta i inclusiva de la vida cultural.

És en aquest context que l'Avantprojecte de llei de drets culturals de Catalunya pot representar un punt d'inflexió. No perquè introdueixi el concepte per primer cop, sinó perquè és la primera vegada que es proposa articular-lo normativament. El text reconeix un conjunt ampli de drets –com el dret a la identitat cultural, a la participació, a la creació, a l'educació artística o als drets laborals en el sector– i intenta posar les bases d'un sistema cultural que se sostingui en la igualtat i l'equitat.

Ara bé, reconèixer drets no és el mateix que garantir-los. Per analitzar fins a quin punt aquest Avantprojecte pot marcar un abans i un després, Barbieri el revisa a partir de quatre criteris: univocitat, multidimensionalitat, exigibilitat i justiciabilitat.

Pel que fa a la claredat conceptual, el text fa avenços, però encara hi ha camí per recórrer. El dret a la "vida cultural" hi apareix, però sense traduir-se en mecanismes concrets. Els drets col·lectius hi tenen un paper molt secundari, i la idea de finançament s'expressa en termes generals (el famós 2% per a cultura), però sense garantir que aquest increment vagi destinat realment a promoure els drets culturals.

En termes de transversalitat, el projecte reconeix que la cultura no es pot abordar de manera aïllada i preveu mecanismes com la Taula de Participació Cultural. Ara bé, l'article apunta que caldria incorporar formes de governança més innovadores, obertes i vinculades a experiències comunitàries reals, com s'ha fet en altres àmbits com la salut o la joventut.

Pel que fa a l'exigibilitat i la justiciabilitat, es preveuen dues eines clau: un comitè per vetllar pels drets culturals i un observatori públic de la cultura. Són passos importants, però la seva eficàcia dependrà molt de com es desplegui i de si realment tindran capacitat per intervenir quan aquests drets no es compleixin.

L'article es tanca amb una idea clara i incòmoda: tothom participa en la vida cultural, però no tothom ho fa en igualtat de condicions. I aquestes desigualtats no són només el resultat de dinàmiques socials i econòmiques, sinó també de com s'han pensat i aplicat les polítiques culturals fins ara. Si no es parteix d'una visió de drets, aquestes polítiques poden acabar perpetuant allò que volen combatre.

Observem

L'Avantprojecte de Llei de drets culturals situa el focus en allò que sovint queda a la perifèria de les polítiques culturals: les condicions reals per participar en la vida cultural. No és només una proposta tècnica o normativa, sinó una invitació a revisar què entenem per cultura, qui la decideix i com es garanteix que sigui un dret per a tothom.

Observem que la cultura, quan es tracta només com una competència administrativa o una eina de construcció nacional, pot deixar fora moltes veus i experiències. El gir cap als drets culturals no serà automàtic ni exempt de tensions, però és una oportunitat per trencar amb inèrcies i reconnectar la política cultural amb les desigualtats que travessen el nostre dia a dia.

Si volem que la cultura sigui un dret efectiu –i no només un eslògan– caldrà desplegar la llei amb voluntat política, recursos i nous marcs de participació. I sobretot, caldrà mirar la cultura no tant des dels equipaments, sinó des de les persones.

Referència bibliogràfica

Barbieri Muttis, N. . (2024). Autogovern per abordar les desigualtats? Polítiques culturals, legitimitat i drets culturals a Catalunya. *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, 40:375-90.

<https://raco.cat/index.php/REAF/article/view/434003> [2]

Documents relacionats

[Avantprojecte de Llei de drets culturals](#) [3]

[Memòria general de la Llei de drets culturals](#) [4]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: desigualtats culturals

Etiquetes: governança cultural

- [5]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2025/04/dretsculturals-barbierin>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://raco.cat/index.php/REAF/article/view/434003>

[3] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/avl_drets_cultuals_v.16.4.24.pdf

[4] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/memoria_general_llei_drets_culturals_versio_16-04-24_signed_1.pdf

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10002>